

Буган Юрій Васильович, доцент кафедри менеджменту та методології освіти Тернопільського обласного комунального інституту післядипломної педагогічної освіти.

ТЕОРІЯ ПОКОЛІНЬ І STEM ОСВІТА

Постановка проблеми в загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Представникам покоління Z не має ще і 18 років, вони всі ще у школі і, здавалося б, не дуже хвилюють громадськість. Однак батьки вже давно примітили, що сучасним дітям гаджети замінили книги, виникають побоювання інтернет-залежності. Діти вже давно у компютерному світі, а батьки роблять наголос на читанні ними книг. Як стверджують окремі психологи, сучасні діти не хочуть читати і змушувати їх безглуздо. Не будуть вони читати. Завдяки зміні комунікативних технологій змінилася сенсорна модальність — діти вже не читають, а дивляться. Під час читання людина повинна уявляти, тобто представляти все те, про що вона читає. А коли вона дивиться, уява не потрібна. Сигнал безпосередньо в потиличну кору головного мозку. Діти вже належать до нової комунікативної культури [1].

В сучасну інформаційну епоху діти відмовляються від уяви і переходять на зоровий реєстр. Зоровому сприйняттю не потрібно вчитися. Сьогоднішня школа не готова пристосуватися до сучасної дитини і до того типу суспільства, в якому дитині доведеться жити. Нинішні школярі — покоління, яке звикло отримувати інформацію, насамперед, візуально, а у школярів, як і раніше, продовжують запихати величезний об'єм всякої інформації.

Передові на сьогоднішній день навчальні заклади не змушують нічого вчити, вони стимулюють дискусії, використовують ігри, on-line навчання, експериментують, готують доповіді і т.д. Школа вимагає довільної уваги, а дитина не готова довільно слухати- вона сьогодні захоплена екраном телевізора, комп'ютера або смартфона [1].

Тому батьки і вчителі, які прагнуть отримати найкращий результат, повинні використовувати нові методи навчання вже сьогодні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, у яких започатковано

розв'язання проблеми і на які посилається автор, виділення невіршених раніше частин загальної проблеми, яким присвячується означена доповідь. У багатьох країнах світу вже давно здійснюється переосмислення підходів до навчання всіх верств населення. У стані реформування перебувають системи освіти як економічно розвинутих країн так і країн з менш потужною економікою. Не винятком у цьому відношенні є і США. І якраз американська освітня методика STEM має у цьому напрямку дуже хороші напрацювання [2].

Саме американська школа в сумі придумала комплексний міждисциплінарний підхід з проектним навчанням, який поєднує у собі природничі науки з технологіями, інженерією та математикою. Як і наше життя, усі предмети взаємозалежні та інтегровані в єдине ціле. У цьому гармонійному поєднанні — головна перевага STEM, яка покликана посилено розвивати учнів у науково — технічному напрямі. Фактично, науку, технології, інженерію, математику інтегрували у комплексний курс [2].

Формулювання мети роботи (постановка завдання). Метою дослідження є теоретичне обґрунтування необхідності підготовки вчителя нового формату на принципах теорії поколінь. На нашу думку саме тут можна знайти витoki цілком нової системи освіти, яка у недалекому майбутньому буде задовольняти школу і, зрозуміло, суспільство.

Виклад основного матеріалу дослідження. Відомий на міжнародному рівні за критику формальної освіти Джон Тейлор Гатто у книзі «Прихована історія американської освіти», характеризує шкільне навчання, стверджує: «Не так уже і важко виявити найістотніші рушійні сили, що роблять систему примусового шкільного навчання шкідливою для нормального розвитку людини. Робота на заняттях не має великої ваги, адже вона не допомагає людині реалізувати свої реальні нагальні потреби, не дає відповідей на реальні запитання, які зі здобуттям досвіду з'являться в юній свідомості, не сприяє у вирішенні жодних проблем, що постають у реальному житті. Унаслідок того, що вся робота в школі відірвана від прагнень конкретної дитини, її переживань, запитань та проблем, дитина стає апатичною. Розвиток і майстерність, ініціатива, творчість, діяльність, роздуми, свобода спілкування, радість усамітнення даються лише тим, хто рішуче керує

власною поведінкою» [3].

Глибокий зміст вищесказаного дуже добре узгоджується з Теорією поколінь, модель якої розробили, знову ж таки, двоє американських вчених Нейл Хоув та Вільям Штраус у 1991 році.

Вже згадуване нами покоління Z (термін взято з теорії поколінь) має принципову відмінність від інших поколінь, яка полягає у тому, що у нього в крові високі технології, з якими вони «на ти» на зовсім іншому рівні. Якщо вірити останнім дослідженням, то можна відзначити, що у цього покоління тривалість уваги скоротилася до 8 секунд. Вони не можуть зосередитися ні на чому більш тривалий час. Представники цього покоління вирости в світі, у якому можливості просто безмежні, а ось часу на все не вистачає. Саме тому вони адаптувалися до необхідності дуже швидко оцінювати і «просіювати» величезні обсяги інформації [4]. Зазначимо, що «стара школа», вимагаючи якраз засвоєння великої кількості інформації з кожного предмету, не може бути «школою майбутнього» для таких дітей.

Необхідні нові методики, нові технології, нові зміни та навчені вчителі. Ми навмисне не використовуємо термін «агенти змін», який, очевидно, розробники концепції « Нова українська школа» запозичили з американських джерел. Досить цікавими є твердження згадуваного вже нами Джона Тейлора Гатто у тій же книзі : «На 1973 рік Федеральне управління просвіти США вважало своїм важливим пріоритетом проникнення у приватне життя та думки дітей. Того року воно уклало договори на проведення семитомного дослідження «агентів змін» із корпорацією RAND. Відповідно до Закону США про розвиток професій у сфері освіти, федеральним коштом була розпочата підготовка агентів змін. Тоді ж з'явилася захоплива праця Рональда Г. Хевлока «Посібник агентів змін з питань інновацій у сфері освіти», після чого на педагогічні програми були виділені гранти для підготовки агентів змін.» [3]. Напевно, пріоритети «українських агентів змін» повинні відрізнятися від американських.

«Навчені вчителі» це не просто чергова банальна фраза. У новій українській школі у скорому часі у ролі вчителів будуть виступати представники поколінь X — 47% та Y- 42% (цифри орієнтовні). Але вже сьогодні на їх

особливості та навчання треба зробити великий наголос.

Висновки з цього дослідження і перспективи подальших розвідок. То як же ж зробити так, щоб і діти і вчителі з задоволенням ходили до школи? Спираючись на теорію, яка розкриває особливості цінностей людей можна краще зрозуміти, що ж рухає різними людьми. Теорія поколінь — один з інструментів сучасного менеджменту. Отже, вже сьогодні треба розробляти систему мотивацій, адаптовану, зокрема, і під іксів, і під ігреків, і під зетів та спеціально продумати стратегії залучення їх у школу, враховуючи два моменти: що шукають представники кожного покоління, коли хочуть вчитися і працювати, і що їх мотивує. Багато відповідей на ці та інші проблеми проглядаються, зокрема, в освітній методиці STEM.

Список використаних джерел

1. Цифрові діти: чому повинні навчитися батьки [Електронний ресурс] // OKDA.IN.UA – Режим доступу до ресурсу: <http://okda.in.ua/fitnes/cifrovi-diti-chomu-povinni-navchitisja-batki.html>.

2. Нова освітня методика для покоління візуалів STEM [Електронний ресурс] / 2 // Світ Молоді – Режим доступу до ресурсу: <http://www.svit-molodi-kiev.svitmolodi.com.ua/ua/school-user/news/stem-nova-osvitnya-metodika-dlya-pokolinnya-vizualiv>.

3. Ґатто, Джон Тейлор. Прихована історія американської освіти. Глибоке дослідження в'язниці сучасного шкільного навчання [Текст] / Джон Тейлор Ґатто ; [пер. з англ. М. Плесак ; голов. ред. О. Єлагіна]. - Львів : ДІОР-К, 2016. - XXXVI, 412 с.

4. Покоління Z і його місце в історії. Теорія поколінь. Покоління X, Y і Z [Електронний ресурс] Режим доступу до ресурсу: <http://poradumo.pp.ua/cikave/58009-pokolnnya-z-yogo-msce-v-storyi-teorya-pokoln-pokolnnya-x-y-z.html>.